

FROM THE CAUCH TO THE COUCH

**Az analitikus díványtól a
családi edzőig**

Barcy Magdolna

AZ ANALITIKUS DÍVÁNYTÓL A CSALÁDI EDZŐIG

Terapeuta szerepek
Terapeuta-felfogások
A kezelés, eljárás céljai
Kliens szerepek

Mediáció: nem „lebutított” terápia,
gyors, ütős, attraktív módszer,
sok célirányos technikával.

Pármediáció: sűrített családterápia,
sűrített technikák

Murray Bowen

TÖRTÉNETEK, IRÁNYZATOK

Intrapszichés → interperszonális

Mi van az emberekben?

Mi van az emberek között?

Milyenek az emberi viszonyok?

Patológia, mi rossz, mi romlott el?

Megküzdési stratégiák

Erőforrások

CSALÁDTERÁPIA

Pszichoterápia

házasság
család szerepe az
egyénre

Családot segítő intézmények

krízishelyzetek
sokproblémás
családok

TERAPEUTA SZEREPEK

Családgondozó

„Nem feladni!” krízisworker-ek

CSALÁDGONDOZÁS

Kaotikus családok
szenvedélybetegek
testi, mentális problémák
krízishelyzetek, veszélyeztetettség
családtípusból eredő problémák
szociális problémák
közösségi pszichiátria
intézmények, szociális munka

CSALÁDKONZULTÁCIÓ

Családi encounter -

pszicho-boom a családterápiában is

CSALÁDI KONZULTÁCIÓ

Konzultáció: normál emberek normál problémáiban döntéselőkészítés

Házasságra felkészítő
tréningek

Házassági kapcsolatokat
gazdagító tanfolyamok

Házassági encounter
csoportok

Kapcsolati-erősítési módszer

(RE: Relationship Enhancement)

PSZICHOEDUKATÍV MODELL

*családi konzultáns: családi tréner
edukátor, csoportvezető, facilitátor*

- Empátia-építő programok párok számára
- Párkapcsolati csoportok
- Kapcsolatjavító tréningek
- Szülői készségfejlesztő programok
- Válás-tréningek

Gerald Patterson

A CSALÁDI TANÁCSADÓ

Facilitátor

Edukátor

Guide – kalauz

Celebráns

*empatikus és operatív
társ a döntésben,
a problémamegoldásban*

CSALÁDTERAPEUTA SZEREPEK II.

Egy idős hölgy megkérdezte újonnan megtért evangélikus vejét, hogy szépen fejlődik-e a kertje.

„Oh – válaszolta áhítatosan a férfi – most már Istenre bízom az egészet”.

„És honnan tudod Georges – válaszolta a hölgy -, hogy Isten nem rád bízta?”

(Jane Campbell oxfordi pszichoterapeuta)

ANALITIKUS HAGYOMÁNYOK

visszahúzódó, póker-arcú
terapeuta

helyett

*katalizátor, aktiváló,
kihívó, konfrontatív
támogató, értelmező,
integráló*

vezető típusú

terapeuta

Nathan Ackerman

TRANSZGENERÁCIÓS, TÁRGYKAPCSOLATI MODELL

*visszahúzó, nondirektív
terapeuta*

hasítás

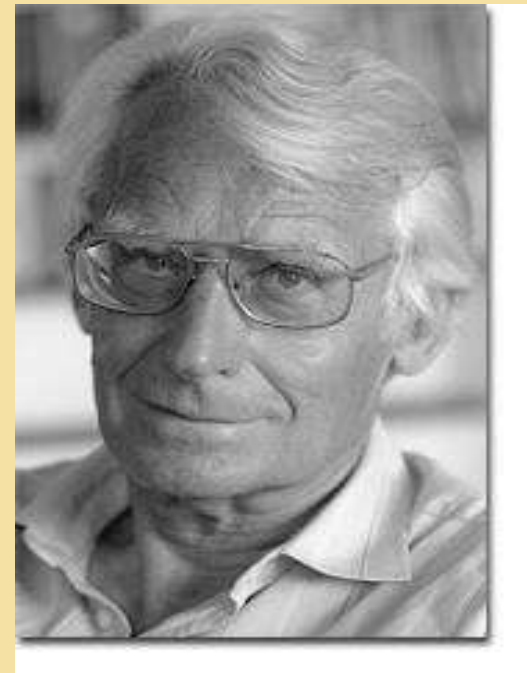
projektív identifikáció

holding

selfek találkozása

áttétel-vizontáttétel

az individuáció szintje

Helm Stierlin

„ROHANÁS A GYAKORLATBA!”

*„Mit kellene ahhoz tennie a partnerének,
hogy megint rosszabbra forduljanak a
dolgok?”*

**Strukturális- stratégias
modell**

SALVADOR MINUCHIN ÉS MUNKATÁRSAI

Hatalomnélküliség

Tanulatlanság

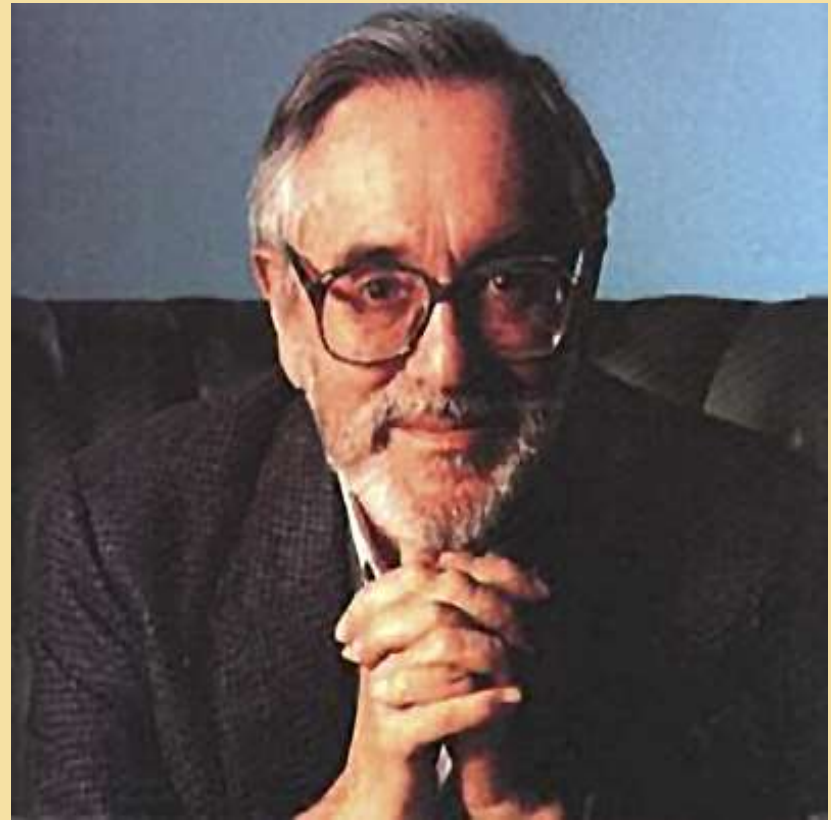
Rasszizmus

Terapeuta:

*cselekszik és nem
magyaráz*

*erőszakosan átrendez
átkeretez*

kríziseket provokál

INTEGRATÍV PÁRTERÁPIA – *N. Jacobson*

kényszerítés → jutalmazás
tréning technikák
egyezkedés
hatékony kommunikáció
érzelmek kezelése

SZOCIÁLIS EDUKÁCIÓS MODELLEK

**Terápia, konzultáció vagy
mediáció?**

A MEDIÁCIÓ MENETE

- 1. Keret felállítása:** alapelvek (nyerő-nyerő, konszenzus, mediátor nem dönt és nem ad tanácsot)
 - 2. Probléma meghatározása:** felek egymás után mondják el a problémát, ki mit akar elérni
 - 3. Eszmecsere:** nézőpontok megértése, korrekt kommunikáció, **átalakítások**
 - 4. Megoldási lehetőségek** generálása (brainstorming) majd ezek aprólékos vizsgálata
 - 5. Megegyezés** fogalmazása, konkrét szerződéskötés.
-

KONSTRUKTÍV KOMMUNIKÁCIÓ- átalakítások

állásfoglalás, pozíció	→	szükséglet, érdek
vád, minősítés	→	leírás, kérés
következtetés, feltételezés	→	tényközlés
Te	→	Én
múlt	→	jövő
nyerő-vesztő	→	nyerő-nyerő
követelés	→	alternatív megoldások
ellenségeskedés	→	együttműködés

JACOBSON: INTEGRATÍV PÁRTERÁPIA

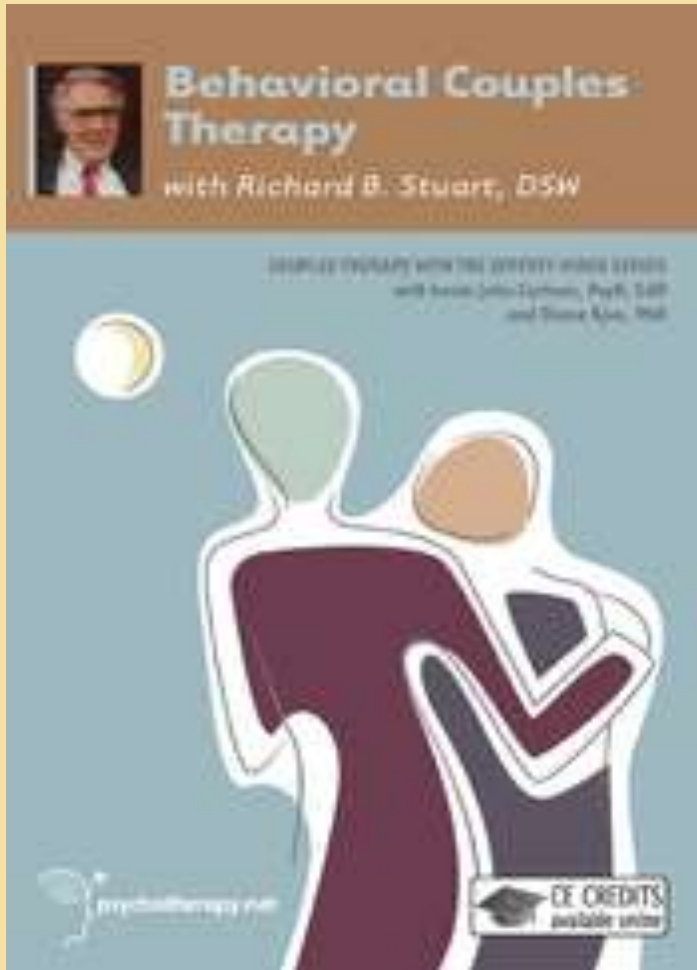
1. probléma megfogalmazása:

- ❖ nem a másik a probléma forrása
- ❖ nem minősítő, konkrét kijelentések
- ❖ a másik megértésére való törekvés

2. probléma megoldása

- Ötletbörze
 - Én- mondatok
 - vádaskodás → leíró nyelvezet
 - nyílt elvárások a másiktól
 - írásban való megegyezés
-

R. STUART: BEHAVIOR PÁRTERÁPIA

- nyílt, nem kényszerítő tárgyalás
 - egyezkedés: konkrét, viselkedési kérések
 - nyílt kommunikáció: rejtett vágyak, elvárások felfedése
 - egyezés/szerződés: reális viselkedések, helyes kommunikáció
-

BEHAVIOR PÁRTERÁPIA = PÁRMEDIÁCIÓ?

*Hatékonyság, célorientáltság,
váltóság*

NINCS:

- felek személyes fejlődése
- átdolgozás

VAN:

- ❖ konkrét, elérhető célok, konfliktusok
 - ❖ ezek konkrét megoldása
-

STRATÉGIAI-INTERAKCIÓS PÁRTERÁPIA = CSALÁDI MEDIÁCIÓ?

NINCS:

- értelmezés
- meggyőzés

VAN:

- ❖ kapcsolati kontroll
- ❖ diszfunkcionális interaktív sorozatok

Terapeuta / mediátor:

*autoriter, felelősségvállaló, instruáló
családi csoport ideiglenes vezetője*

CSALÁDI MEDIÁCIÓ

- stratégiai szemlélet
 - kommunikációelmélet
 - paradox technikák
 - instrukciók-feladatok
 - cirkuláris okság
 - reflexív kérdezés (K. Tomm)
-

GERALD ZUK

Terapeuta/mediátor:

közvetítő

szövetséges

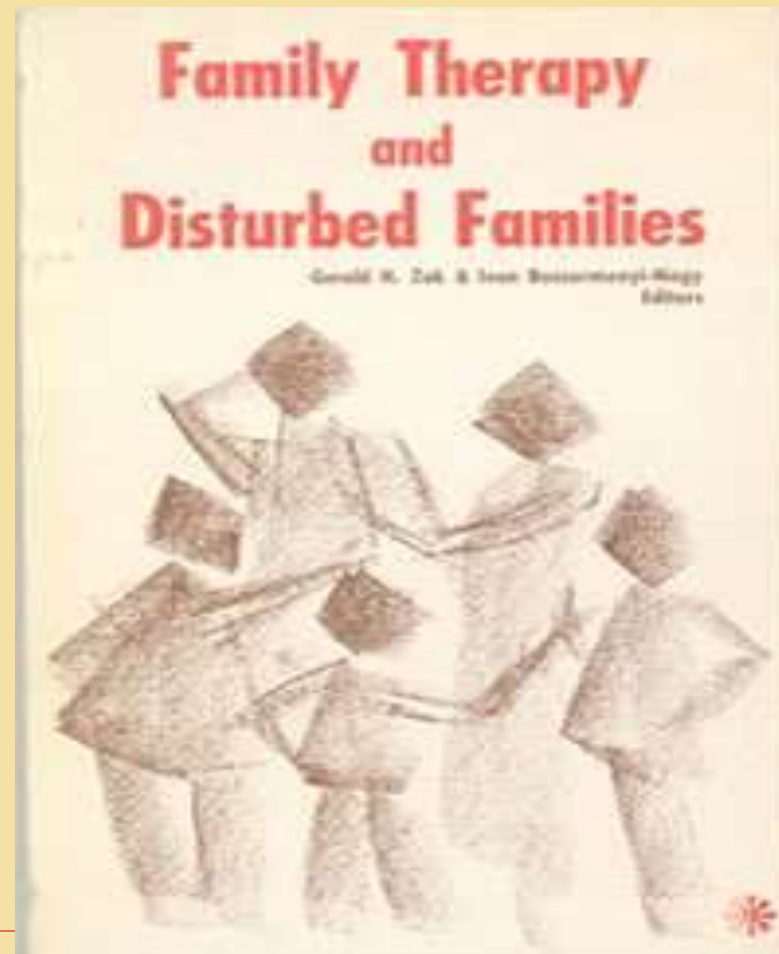
konfliktuskezelő

szertartásmester

Állásfoglalások → **vágyak**

Probléma újradefiniálása

Közvetítő → „**sidetaker**”

„Egy csónakban evezünk a családdal, de mi vagyunk a kormányosok”

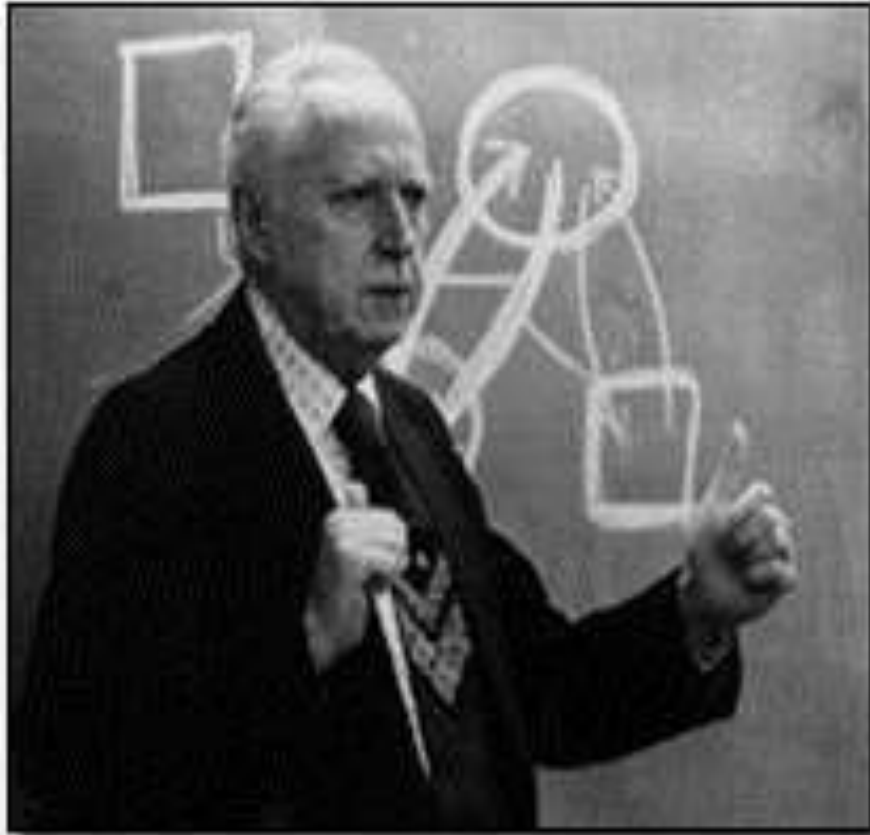
Viselkedés-központú,
edukációs fókuszú
családterápia
(családi mediáció)

CSOPORTOS PÁRTERÁPIA
CSALÁDI KONFERENCIA

James Framo

„Elindultam a díványtól és coach lett belőlem”

*Bowen:
terapeuta/mediátor/tréner*

*pártatlan, semleges
objektív pozíció
(sem: megmentő,
sem irányító)*

Szignifikáns Harmadik
elfogulatlan érdeklődő
összefonódás ellen

BOWEN ÚJÍTÁSAI

- Én mondatok
- Vád → leírás
- Tolmácsolás
- Beszélő-hallgató különválasztása

Cél:

- ❖ felek újradefiniálják magukat a kapcsolaton belül is
- ❖ a kapcsolatba való érzelmi sodródás megállítása

SZOCIÁLIS KONSTRUKCIONISTA MODELL

„A valóság leírásából lesz a valóság”

*„Mit sugall Önnek a saját képességeiről
az a tény, hogy időről-időre sikerül
elmenekülnie a probléma elől?”*

MEGOLDÁSKÖZPONTÚ TERÁPIA

Terapeuta:

konstruktív

szakértő → megfigyelő, elemző

teret nyit

Kliens:

egyenrangúbb, autonóm

Párbeszéd

Kognitív fordulatok

Új látásmód

PÁRTRÉNER, COACH, CSALÁDI EDZŐ

Stratégiáim
Taktikám
Jövő
Újdonság
Megerősödés
Legyőzni

Köszönöm a figyelmet!

